

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: қазақ қоғамы үшін пайдасы, тәуекелі және дұрыс қолдану жолы

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.06.2026ТІРЕК СӨЗДЕР
AI, білім және ғылым, Жасанды интеллект, қазақ тіліндегі технология, цифрлық сауатСІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/189197/

Жасанды интеллект туралы әңгіме көбіне екі шетке кетеді: бірі оны бәрін өзгертіп жіберетін құдірет деп көреді, екіншісі жұмысты тартып алатын қауіпті күш деп қабылдайды. Шындық осы екі ұстанымның ортасында. Жасанды интеллект — адамды алмастыратын сиқыр емес, бірақ дұрыс қолданылса, уақыт үнемдеп, сапаны көтеретін өте қуатты құрал.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ НЕ ҮШІН КЕРЕК?

Қарапайым тілмен айтқанда, жасанды интеллект үлкен көлемдегі деректерден үлгі тауып, соған сүйеніп болжам жасайды немесе мәтін, сурет, дыбыс сияқты нәтижелер шығарады. Ол дәрігердің диагнозын толық шешпейді, бірақ күмәнді белгілерді тез іріктеп бере алады. Мұғалімді алмастырмайды, бірақ жеке жаттығу мен түсіндіруді күшейтеді. Бизнеске де пайдасы бар: клиент сұрағын жылдам өңдеу, құжатты реттеу, талдау жасау.

ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНА ҚАНДАЙ ПАЙДА ӘКЕЛЕДІ?

1. Білім беру

Оқушыға күрделі тақырыпты қарапайым тілмен түсіндіру, тест дайындау, мәтінді ықшамдау сияқты жұмыстарда жасанды интеллект пайдалы. Бірақ дайын жауапты көшіру әдетке айналса, білімнің өзі әлсірейді. Сондықтан оны көмекші ретінде қолдану маңызды.

2. Мемлекеттік және жеке қызметтер

Электронды өтініштерді сұрыптау, жиі қойылатын сұрақтарға жауап беру, құжат айналымын жеңілдету — уақыт үнемдейді. Алайда мұнда бір шарт бар: жүйе түсініксіз шешім шығарса, адам оны тексеріп, түзете алуы керек.

3. Шағын бизнес пен медиа

Контент жоспарлау, жарнама мәтінін жазу, тұтынушы пікірін талдау жасанды интеллект арқылы оңтайланады. Бірақ біркелкі, жансыз мәтін көбейіп кетпеуі үшін адам редактурасы қажет. Тілдік сапа мен мәдени реңк — біздің артықшылығымыз.

ҚАНДАЙ ТӘУЕКЕЛДЕР БАР?

- **Қате жауап:** Жасанды интеллект сенімді көрінетін, бірақ қате ақпарат беруі мүмкін.
- **Бейтараптық мәселесі:** Дерек бұрмаланса, нәтиже де бұрмаланады.
- **Құпиялылық:** Жеке мәліметті кез келген жүйеге енгізу қауіпті.
- **Тәуелділік:** Өз ойлау қабілетін толық аутсорсқа беру қауіпті әдетке айналады.

Сондықтан ең дұрыс тәсіл — «сену» емес, **тексеру**. Жасанды интеллект берген ақпаратты дереккөзбен салыстырыңыз, әсіресе денсаулық, құқық, қаржы тақырыптарында.

ҚОРЫТЫНДЫ

Жасанды интеллект бізді құтқармайды да, жоймайды да. Ол — құрал. Құралдың сапасы оны қолданған адамның сауатына, талғамына және жауапкершілігіне байланысты. Қазақ тіліндегі сапалы контент, білім және технологиялық сауат артқан сайын, жасанды интеллект бізге қауіп емес, мүмкіндік болады.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.